

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 2P/134/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912211046
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alžbeta Marková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2012:6912211046.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Alžbetou Markovou v právnej veci maloletého - Q. B., nar. XX. XX. XXXX, toho času v F. B. B. P. K., zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, dieťa rodičov: matky - V. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. - A. XXX a otca - N., o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

Súd návrh navrhovateľky - matky dieťaťa na zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletým Q. B., nar. XX. XX. XXXX, **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka - matka sa podaným návrhom domáhala zrušenia ústavnej starostlivosti nad maloletým synom Q. B., ktorý odôvodnila tým, že v jej rodine sú vytvorené podmienky na to, aby mohla vychovávať svoje maloleté dieťa, nakoľko ho majú veľmi radi a počas prázdninového pobytu bolo jeho správanie dobré a neboli zistené žiadne závažné problémy.

Na pojednávaní trvala na podanom návrhu a uviedla, že sa chce postarať o syna sama a zároveň aj maloletý Q. chcel, aby prišiel domov. Čo sa týka možnosti a schopnosti vyživovať svoje maloleté dieťa uviedla, že syna bude živiť zo sociálnych dávok aj napriek tomu, že má v starostlivosti ešte ďalšie tri maloleté deti.

Kolíznym opatrovníkom navrhovaný návrh matky zamietnuť, nakoľko maloletý si vyžaduje celodennú starostlivosť, vzhľadom na jeho vážny zdravotný stav a postihnutie dieťaťa, pričom na základe šetrenia v rodine matky bolo konštatované, že s poukazom na mentálny stav dieťaťa a jeho správanie, matka by jeho výchovu nezvládla.

Súd vo veci vykonal dokazovanie jednak výsluchom účastníkov konania, ako aj obsahom spisu 2P/134/2012, 13P/1/2011, 1P/15/2011, P/138/1995, 2P/215/2007 a zistil nasledovaný skutkový stav:

Rozhodnutím Obvodného úradu, oddelenie sociálnych vecí v Tornali zo dňa 16. 08. 1995 bol maloletý predbežným opatrením umiestnený do ústavnej výchovy a nadväzne na to rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. P/138/1995 zo dňa 03. 10. 1995 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, pričom bol umiestnený v F. F. A. A..

Z výsluchu matky súd zistil, že toho času je nezamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi v sume 345 € mesačne, pracuje na aktivačných prácach pri Ocu v D.. Má v starostlivosti ďalšie tri maloleté deti, ktoré

navštevujú Špeciálnu základnú školu v Rimavskej Sobote, pričom denne dochádzajú 4 km z Obce D. do Rimavskej Soboty a späť.

Z vyjadrenia F. B. B. P. K. zo dňa 26. 09. 2012, v ktorom je maloletý umiestnený vyplýva, že po príchode do ich zariadenia maloletý pokračoval vo vzdelávaní v Špeciálnej základnej škole internátnej v Trenčíne vo vzdelanostnom variante B, pričom povinnú školskú dochádzku ukončil v roku 2011. Návazne na to od 01. 09. 2011 nastúpil do 1. ročníka Praktickej školy v Trenčíne, odbor domácej práce a údržba domácnosti, ktorý ukončil predčasne, nakoľko sa nerád podriaďoval organizovanej činnosti, mal problémy s kolektívnym spolunažívaním, vyvolával konflikty pri ktorých sa dostával až do agresivity. Opakovane bol psychiatricky liečený v Psychiatrickej liečebni v K.. Podľa názoru F. sa prejavy konfliktného správania s pridružením útekov začali stupňovať z dôvodu, nakoľko si uvedomoval, že má vlastnú biologickú rodinu, že žije v cudzom prostredí a je odlúčený od rodiny. Tiež si uvedomoval, že jeho mentálna úroveň a jeho potreby sú vyššie ako u ostatných členov F. a že nemá rovnocenných kamarátov. Ďalej bolo zistené, že po umiestnení maloletého Q. v F. rodina o neho neprejavovala žiadny záujem a matka si neplní súdom určenú vyživovaciu povinnosť k maloletému, za čo bola odsúdená v trestnom konaní, pričom na výživnom dlhuje sumu 1 896,09 €. S poukazom na názor maloletého odporučili jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky.

Vo svojej písomnej správe psychologička W.. A. M. zo dňa 24. 09. 2012 uviedla, že v osobe maloletého Q. B. sa jedná o osobnosť simplexnú, na veľmi nízkej úrovni, u ktorého emotivita je plochá, afektivita labilná s výrazným sklonom k impulzívnemu až agresívnemu reagovaniu. Myslenie je simplexné s nízkym prísunom asociácií, ktoré majú prevažne zlú kvalitu. Jedná sa o dieťa s veľmi slabou citovou rezonanciou voči okoliu s výraznou zameranosťou na uspokojovanie svojich potrieb.

Zo správy psychiatričky V.. A. S. zo dňa 27. 10. 2011 vyplýva, že u pacienta sa jedná o mentálnu subnormu s poruchami správania, organické poškodenie CNS v rámci detskej mozgovej obrny. Pacient je o triedu vyššie intelektovo ako ostatní klienti ústavu, v daných podmienkach však nie je možnosť individuálneho vedenia pacienta.

V správe detskej lekárky V.. A. A. zo dňa 14. 09. 2012 je konštatované, že maloletý Q. B. je sledovaný u psychiatra pre poruchy správania, emócií a mentálnu retardáciu mierneho stupňa z dôvodov, ktorých je u neho nutná medikamentózna liečba. V čase od 06. 09. 2012 do 12. 09. 2012 bol hospitalizovaný v Nemocnici na detskom oddelení v C..

Kolízny opatrovník - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote vykonal šetrenie v rodine matky dňa 28. 09. 2012, pričom zistil, že matka so svojim druhom Q. K. obývajú dve izby v schátralom prízemnom rodinnom dome, hygiena prostredia bola na primeranej úrovni, pričom rodina je sledovaná orgánom sociálno-právnej ochrany detí od roku 1994 a v jej vývoji nedochádza k žiadnym mimoriadnym zmenám. V spoločnej domácnosti žije matka s druhom a troma maloletými deťmi, ktoré navštevujú Špeciálnu základnú školu v Rimavskej Sobote. Otec maloletého zomrel. Ťažko zdravotne postihnutý súrodenec J. B. bol rozsudkom Okresného súdu v Rimavskej Sobote umiestnený v F. M. B..

Na základe vykonaného šetrenia a zistenia skutočností Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote doporučil, že vzhľadom na zdravotný stav maloletého - VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, v prirodzenom rodinnom prostredí nie sú vytvorené podmienky pre návrat maloletého do rodinného prostredia.

Z rozhodnutia banskobystriického samosprávneho kraja zo dňa 19. 07. 2010 súd zistil, že maloletý Q. B. je odkázaný na sociálnu službu poskytovanú v domove sociálnych služieb a z posudku o odkázanosti na sociálnu službu vyplýva, že maloletý spĺňa VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, pričom v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu je odkázaný na nepretržitý dohľad pri všetkých sebaobslužných úkonoch. Z uvedeného dôvodu mu preto odporúčajú poskytovanie sociálnej služby v domove sociálnych služieb.

Z výpočtového listu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote je evidentné, že matka dieťaťa poberá dávky v hmotnej núdzi v sume 345,34 € mesačne ako aj prídavky na tri maloleté deti v sume 67,62 €.

Z trestného rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. 11T/157/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30. 08. 2012 súd zistil, že matka dieťaťa bola uznaná za vinnú pre prečin zanedbania povinnej výživy voči maloletého Q. B., nakoľko na zameškanom výživnom pre F. B.R. B. P. K. dlhuje 692,77 €. Za to bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom so skúšobnou dobou 12 mesiacov.

Podľa §-u 54 Zákona o rodine

1/ Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

2/ Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

3/ Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

4/ Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

5/ Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

6/ Z dôležitých dôvodov môže súd predĺžiť ústavnú starostlivosť až o jeden rok po dosiahnutí plnoletosti.

Podľa § 55 Zákona o rodine

1/ Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

2/ Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

3/ Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že maloletý Q. B. sa nachádza v ústavnej starostlivosti od dvoch mesiacov po narodení, kedy na základe predbežného opatrenia bol

umiestnený do F. F. M. A. A. od 16. 08. 1995 do 08. 09. 1998. Z uvedeného detského domova bol premiestnený do F. F. Ž. A. v okrese D., v ktorom sa nachádzal do 12. 06. 2000. V ďalšom období t.j. od 12. 06. 2000 bol umiestnený do Y. Š. J. M. R. Q. až do 16. 01. 2006 a od tohto dátumu sa potom nepretržite nachádza v F. B. B. P. K.. Od umiestnenia dieťaťa v domove sociálnych služieb, matka ani jej rodina neprejavila záujem o maloletého, či už písomným, telefonickým kontaktom, alebo iným spôsobom. Telefonický kontakt nadviazala matka so synom až v roku 2010 potom, ako jej maloletý Q. napísal list. Počas prázdninového pobytu sa maloletý nachádzal na krátkodobom pobyte v starostlivosti matky od 20. 07. 2012 do 21. 08. 2012.

Zo správ F. P. K. ako aj z lekárskeho správ vyplýva, že u maloletého Q. neustále pretrvávajú poruchy správania, nerád sa podriaďuje disciplíne, vyvoláva konflikty, je vulgárny, agresívny a vyžaduje neustály dohľad, preto by nebolo vzhľadom na tieto skutočnosti v záujme maloletého dieťaťa, aby bol vyňatý z doterajšieho prostredia. Maloletý je pod neustálym dohľadom psychiatra, musí brať pravidelne lieky z dôvodu, aby u neho nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletý Q. sa od narodenia nachádza a vyrastal v štátnych zariadeniach a to z dôvodu nedostatočnej starostlivosti zo strany matky a mentálnej retardácie, v dôsledku ktorých sa u neho prejavujú aj poruchy správania. Z uvedeného vyplýva, že nie je pravdepodobné, žeby sa u dieťaťa jednalo o poruchy správania z dôvodu zanedbania výchovy, ale je preukázané, že sa u neho jedná o zdravotný postih - organické poškodenie centrálného nervového systému a detskú mozgovú obrnu, pričom tento stav je trvalý. V danom prípade sa jedná o výnimočnú okolnosť prípadu, kedy na jednej strane matka nie je schopná postarať sa o dieťa a na druhej strane zdravotný stav dieťaťa si vyžaduje špeciálny prístup k jeho výchove a k celodennej starostlivosti. Berúc do úvahy tieto dve kritériá súd dospel k záveru, že v danom prípade nezanikli dôvody pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť, nakoľko matka nie je schopná zabezpečiť ani tie najzákladnejšie potreby dieťaťa, akými sú jeho výživa, čo bolo preukázané tým že na základe trestného rozkazu tunajšieho súdu bola matka odsúdená na trest odňatia slobody pre neplnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému Q. ani v tej najnižšej zákonom stanovenej miere (30 % zo sumy životného minima, čo v súčasnosti predstavuje čiastku 26,65 € mesačne). Súd podotýka, že súčasný zdravotný stav dieťaťa si vyžaduje pravidelnú osobitnú lekársku starostlivosť, pravidelné užívanie liekov, nákup liekov, pričom v osobe matky súd nevidí žiadne záruky, žeby dieťaťu dokázala poskytnúť starostlivosť v tomto smere.

Na základe všetkých skutočností naznačených vo vyššie uvedenom smere, súd dospel k záveru, že aj napriek krátkodobému pobytu u matky, by sa maloletý len ťažko dokázal včleniť do spoločnosti a do reálneho života bez toho, aby nebol ohrozený na svojom zdravotnom stave a aby svojim konaním a správaním neohrozil ostatných členov rodiny, či spoločnosti. Bude preto naďalej nevyhnutné, aby maloletý bol umiestnený v zariadení, ktoré poskytuje dieťaťu celodenné a pravidelné sociálne služby s poukazom na záujem dieťaťa ako aj na jeho zdravotný stav.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, pričom odvolanie musí obsahovať náležitosti uvedené v § 205 a § 205a Občianskeho súdneho poriadku.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozsudku smeruje, kto ho robí, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu napáda rozsudok, v čom je rozsudok alebo postup súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha / ako má odvolací súd rozhodnúť/, uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v štyroch vyhotoveniach, inak súd vyhotoví kópie na trovy odvolateľa / § 205 ods. 1 O. s. p./.